

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/ SECȚII
CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
**Secțiunea B Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile altor
minorități și pentru românii din diaspora**
Etapa națională
11 aprilie 2025
Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Când am auzit de Tărâmul Celălalt și că multe dintre făpturile de basm *se vor strămuta acolo, ne-am zis că poate o fi loc și pentru noi...Poate că era un tărâm fără pădure, că ne săturasem de atâta *bunget. Și cu case mari, pe măsura noastră. Însă niciunul dintre noi nu știa cum să ajungem acolo. Am început să căutăm intrarea. Am săpat în pământ, iar în gropile ce au rămas de la noi s-a adunat de-a lungul vremii atâta noroi, de acum le zice Vulcanii Noroioși.[...]

Am fost până la Marea cea Mare și am înotat până hăt departe, în larg, dar n-am găsit nicio urmă din Tărâmul Celălalt. Am dat doar peste lormorog, dormea dus pe fundul apei. Țsta era de mărimea noastră, dar nu voia să găsească niciun Tărâm, voia doar să fie lăsat în pace.

Așa că ne-am întors la Bradul Lumii, neștiind unde să căutăm mai departe. Și atunci ne-a trecut prin minte că oamenii au ascuns Tărâmul Celălalt de noi. Ca să nu ajungem acolo, pentru că noi, urieșii, nu avem povești. Sau au făcut intrarea atât de mică, încât să nu ne putem strecura prin ea. Și când ne-am dat seama de una ca asta, ne-am înrăit. Ce să zic? Am făcut multe fapte *de ocară pe atunci: am smuls din pământ copacii, am prădat satele oamenilor... [...]

Când ni s-a mai domolit furia, ne-am zis că nu ne mai trebuie niciun tărâm străin și ne-am gândit să adunăm pietricică cu pietricică, bolovan cu bolovan, ca să ne facem și noi o casă a noastră. Și așa ne-am pus pe treabă. Stăteam toată ziua aplecați și culegeam la pietricele cum culegeți voi, oamenii, căpșunile, de ne durea spatele. Toți urieșii d-ai-a au acum probleme cu coloana. După aceea, le îngrămădeau unele peste altele și uite-așa, timp de o sută de ani, ne-am făurit munții noștri. Frumoși munți, n-am ce zice. Și acolo ne-am dus să trăim după legea urieșească. Ce-i drept, mai veneau și oameni să ne calce potecile și să-și pască oile pe meleagurile noastre. Sau oameni care voiau să facă *negoț dincolo de munți și ne traversau văile. Alții voiau să ne cucerească piscurile pentru a fi cât mai aproape de cer și de îngeri. Căci da, de pe platourile noastre alpine, dacă te uiți în sus, într-o zi foarte senină, poți vedea îngerii cum petrec în al Nouălea Cer. Acolo unde voiam noi să ajungem cu scara. Și tot într-o zi senină poți vedea Marea cea Mare, chiar și pe lormorog dormind pe fundul apei.

Cu oamenii aceștia care au venit ei la noi, de bunăvoie, am legat prieteșug. Fiindcă oamenii muntelui sunt altfel decât ceilalți. Ei știu să ne respecte. Nu ne-am mai părăsit niciodată casa de atunci. Decât în acea zi blestemată pe care a prezis-o un popă de la *schit, când am plecat să ne luptăm cu balaurii pe Tărâmul Celălalt. Și uite-așa am aflat și unde era locul pe care îl căutaserăm. Dar asta e o altă poveste, de la începuturile Basmului Nou...vreți să v-o zic tot acum?

*se vor strămuta – își vor schimba locuința, se vor muta în alt loc

*bunget – pădure sau porțiune de pădure deasă și întunecoasă

*de ocară – rușinoase, nedemne, compromițătoare

*negoț – comerț, afacere, negustorie

*schit – o mică mănăstire sau un loc izolat în care trăiesc călugării

Adina Popescu, *O istorie secretă a Țării Vampirilor. Cartea Pricoliciului*

B.

Poveștile pentru copii, basmele, au întotdeauna un sâmbure din realitate, chiar dacă sunt pline de fantastic, de personaje incredibile, cu trei capete, care scot flăcări pe nări, care zboară, dispar, se dau de trei ori peste cap și devin altcineva, mănâncă jăratec sau vorbesc limba animalelor. La fel de bine putem vorbi, pur și simplu, despre povești adevărate pe care le spunem, le citim sau le ascultăm în fiecare zi. [...] Nu știu exact care a fost momentul în care am realizat că pot cunoaște și pot înțelege lumea prin povești. Ani de zile am fost luată de val și alergam, ca orice jurnalist, după știri, declarații, informații. Dar, la un moment dat, a venit împrejurarea de care vă spuneam și am înțeles că, dincolo de toate acestea, există POVEȘTEA. Poate că reportajul este calea cea mai generoasă prin care jurnaliștii spun povești adevărate: viața unui om, istoria unui loc, explicația unui eveniment sau culisele unui fenomen...

O poveste nu este, însă, poveste dacă nu are un tâlc, un sens, dacă nu ne ajută să înțelegem ceva. Ne fascinează *biografiile sau autobiografiile pentru că învățăm din viețile altora cum să ajungem unde ne dorim, cum să depășim momentele de cumpănă sau cum să ne bucurăm de tot ce ni se întâmplă, de exemplu. Ne inspiră filosofia de viață a unui sportiv sau a unui inventator. Așa că și personajul – care e, de multe ori, în carne și oase, trăiește aceleași vremuri ca și noi, e celebru, dar, alteori, doar un om simplu – e și el important și are rolul lui determinant într-o poveste.

Poveștile adevărate ne ajută să găsim modele. Poveștile adevărate pot, uneori, vindeca. Ne eliberează de frici sau de complexe. Pot să ne împingă puțin mai departe. Ne rămân în minte, ca o pildă, și reapar atunci când avem nevoie de ele. Psihologii chiar spun că mintea omului este în așa fel construită încât *rezonează cu poveștile, le caută.

* biografie – scriere despre viața unei persoane

* rezonează – se asociază, se armonizează, intră în rezonanță

Liliana Nicolae, *Lumea în povești*, în *Dilema veche*, nr.1010, 17 august-23 august 2023

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:

- a) „făp-tu-ri-le”, „rea-li-ta-te”, „e-xact”.
- b) „ne-ști-ind”, „oa-me-ni”, „e-xis-tă”.
- c) „pie-tri-ci-că”, „în-gră-mă-dea”, „re-a-li-zat”.
- d) „fi-ind-că”, „po-vești”, „fa-sci-nea-ză”.

2 puncte

2. Conțin hiat toate cuvintele din seria:

- a) „străin”, „nevoie”, „explicația”.
- b) „balaurii”, „viețile”, „filosofia”.
- c) „prieteșug”, „construită”, „văile”.
- d) „trăiește”, „aceleași”, „caută”.

2 puncte

3. Sunt articulate cu articol hotărât toate substantivele din seria:

- a) „pietricele”, „muntelui”, „biografiile”.
- b) „viața”, „munți”, „realitate”.
- c) „personaje”, „văile”, „pășunile”.
- d) „vremii”, „meleagurile”, „platourile”.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al fiecărui cuvânt subliniat în textul A: meleagurile, traversau. **4 puncte**
5. Alcătuieste câte un enunț cu alte două sensuri ale verbului subliniat în secvența: „Cu oamenii aceștia care au venit ei la noi, de bunăvoie, am legat prieteșug”. **4 puncte**
6. Numește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența: „am plecat să ne luptăm cu balaurii pe Tărâmul Celălalt.”. **4 puncte**
7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în secvența: „Psihologii chiar spun că mintea omului este în așa fel construită încât rezonează cu poveștile, le caută.” **6 puncte**
8. Rescrie corect următorul enunț care face parte dintr-un mesaj al oamenilor către uriași: „N-e pare rău că vam creeat probleme, de acum în colo v-ar place să fim prietenii?” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Transcrie din textul A un indice spațial și un indice temporal. **4 puncte**
2. Transcrie o personificare și o repetiție din textul A. **6 puncte**
3. Care este motivul pentru care uriașii au început să-și construiască propriul tărâm? Motivează-ți răspunsul, în unu-trei enunțuri, valorificând textul A. **6 puncte**
4. De ce crezi că sunt importante poveștile în viața noastră? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
5. Selectează două informații, din textul B, care crezi că te-ar putea ajuta să îi convingi pe colegii tăi să citească o biografie sau o autobiografie, motivându-ți alegerea. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că uriașul din textul A le povestește ascultătorilor despre începuturile Basmului Nou. Scrie un text narativ, de 100-150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în acele vremuri.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unei secvențe descriptive, de minimum zece cuvinte;
- introducerea unui dialog alcătuit din două – patru replici;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă!

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 100 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto. Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

Așa că Dakkā, Duhul Apei, îi spuse lui Harun despre Oceanul de Șuvoaie de Povești și, cu toate că era cuprins de un sentiment de deznădejde și de eșec, magia Oceanului începu să-și facă efectul asupra băiatului. Se uită în apă și văzu că era formată dintr-o mie și-o mie unul de curenți, fiecare de altă culoare, împletindu-se și despletindu-se ca-ntr-o imensă tapiserie lichidă de o complexitate uluitoare; și Dakkā îi spuse că acestea erau Șuvoaiele de Povești, că fiecare fâșie colorată reprezenta și conținea o singură poveste. Diferitele părți ale Oceanului conțineau diferite feluri de povești și, cum toate poveștile care fuseseră spuse vreodată, precum și cele care erau încă pe cale de a fi inventate se aflau acolo, Oceanul cu Șuvoaie de Povești era de fapt cea mai mare bibliotecă din univers. Și pentru că erau sub formă fluidă, poveștile aveau puterea de a se schimba, de a se transforma în versiuni ale lor însele, de a se uni cu alte povestiri devenind astfel mereu alte și alte istorii; așa că, spre deosebire de o bibliotecă de cărți, Oceanul de Șuvoaie de Povești era mai mult decât un depozit de basme. Nu era mort, ci viu.

– Iar dacă ești foarte, foarte atent sau foarte, foarte îndemânat, poți să cufunzi o ceașcă în Ocean, îi spuse Dakkā lui Harun, uite-așa, și scoase dintr-un alt buzunar al vestei o ceșcuță aurie, și poți s-o umpli cu apă dintr-un singur Șuvoi de Povești, neamestecat cu nimic, uite-așa, și făcu întocmai, și apoi să ofere ceașca unui tinerel care e cam abătut și să lași magia poveștii să-i redea buna-dispoziție.

Salman Rushdie, *Harun și Marea de Povești*

Scrie un text de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți *importanța poveștilor*, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea unui aspect comun al modului în care este prezentată *importanța poveștilor*, în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit al modului în care este prezentată *importanța poveștilor*, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 120 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto. Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.